

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИШНЯНСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора

Вишнянського коледжу Львівського НАУ

А.Є. Вантух

2022 р.

ПРОГРАМА
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО СТУПЕНЯ
ФАХОВОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА
НА ОСНОВІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 081 «ПРАВО»

Схвалено на засіданні приймальної комісії
Вишнянського коледжу Львівського НАУ
Протокол № 4 від «25» 03 2022 р.

ВИШНЯ – 2022

ПОЯСНЮВЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступних випробувань з історії України охоплює розділи шкільної програми з курсу «Історія України», які вивчаються при здобуванні базової загальної середньої освіти.

У запропонованій програмі стисло наведено зміст розділів шкільної програми, де вказано основний понятійний апарат, яким повинен володіти випускник 9-го класу, наводиться перелік основних питань, які виносяться на вступні випробування. Цей перелік дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання потрібно звернути увагу при підготовці до вступного екзамену з історії України.

Оцінювання результатів вступних випробувань передбачає оцінювання засвоєних абітурієнтами знань і сформованих умінь та навичок:

- знання дат, хронологічних меж, періодів найбільш важливих історичних подій і процесів;
- знання фактів, місця, обставин, учасників, результатів подій;
- співвіднесення одиничних фактів і типових загальних явищ;
- визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- групування (класифікація) фактів за вказаною ознакою;
- знання історичних понять термінів, їх визначень;
- розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І УМІНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Абітурієнт повинен знати:

- сутність основних проблем історії народу України; основні закони та етапи розвитку людського суспільства від найдавніших часів до початку ХХ ст;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб.

Абітурієнт повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

РОЗДІЛИ ДИСЦИПЛІНИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

№	Розділ програми	Зміст програми
1	Вступ	Предмет історії України, її періодизація. Джерела.
2	Стародавня історія України	<p>Поява і розселення людей на території України. Кам'яний вік. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт. Форми суспільної організації у кам'яному віці. Енеоліт. Трипільська культура (етнічна приналежність; поселення; господарство; релігія та культура).</p> <p>Бронзовий вік. Племена раннього залізного віку на території України: кіммерійці, скіфи, сармати (суспільний устрій, релігія, господарство, військова справа).</p> <p>Античні міста-держави на території України (причини грецької колонізації, господарство; господарство; політичний устрій; культура і релігія; найбільші міста).</p> <p>Боспорське царство. Велике переселення народів. Давні слов'яни (походження; господарство; розселення).</p> <p>Східні слов'яни. Племена східних слов'ян (заняття, вірування, побут та звичаї).</p>
3	Русь – Україна (Київська держава)	<p>Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни, уличі, тиверці, хорвати (білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древляни). Назва «Русь». Руська земля. Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність перших київських князів (Олега, Ігора, Ольги, Святослава) Державотворення кінця X - середини XI ст. (Володимир Великий, Ярослав Мудрий). Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь Україна (Київська держава) в першій третині XII ст. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільнополітичне та господарське життя. Культура й духовність.</p>
4	Королівство Руське (Галицько- Волинська держава). Монгольська навала.	<p>Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Правління князя Романа Мстиславовича. Князювання Данила Галицького. Доля Галицько-Волинського князівства після смерті Данила Романовича. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Похід Батия на Київ. Наслідки золотоординського ярма для українських земель. Суспільно – політичне та господарське життя. Культура й духовність.</p>
5	Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV – першій половині XVIст. Кримське ханство.	<p>Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхідження українських земель до складу Литовської держави. Розгром татар на річці Сині Води. Кревська унія.</p> <p>Політичне становище українських земель після унії. Правління князя Вітовта. Городельська унія. Князювання Свидригайла Ольгердовича. Відновлення та остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств.</p> <p>Утворення Кримського ханства та його перехід у васальну залежність від Туреччини. Виникнення</p>

		українського козацтва. Включення Закарпаття до складу Угорщини, Буковини до складу Молдавського князівства. Московсько-литовські війни. Господарське життя України. Розвиток ремесел та торгівлі. Магдебурзьке право. Соціальний устрій. Литовські статuti. Антифеодальний рух. Розвиток культури та освіти.
6	Українські землі в складі Речі Посполитої у другій половині XVIст.	Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Д. Вишневецький.. Реєстрове козацтво. Козацькі повстання 90-х років XVI ст..Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність.
7	Українські землі в складі Речі Посполитої в першій половині XVIIст.	Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва в Хотинській війні. П. Конашевич-Сагайдачний. Козацькі повстання 1620-1630-хрр. «Ординація Війська Запорозького...». Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р. Петро Могила. Розвиток освіти та культури. Острозька академія. Києво-Могилянський колегіум. Друкарство (Швайпольт Фіоль, Франциск Скорина, Іван Федоров).
8	Національно – визвольна війна українського народу середина XVII ст.	Причини, характер та рушійні сили національно-визвольної війни українського народу. Її періодизація. Воєнні дії 1648-1649 рр. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення Української козацької держави – Війська Запорозького. Зборівський мирний договір. Воєнно-політичні події 1650-1653 рр. Білоцерківський договір. Українсько-московські відносини. Переяславська рада. Березневі статті та їх значення. Завершення війни. Діяльність Богдана Хмельницького.
9	Козацька Україна наприкінці 50-80-хрр. XXст.	Становище Української держави після смерті Богдана Хмельницького. Гетьманування І.Виговського. Умови Гадяцького договору. Московсько-українська війна 1658-1659 рр. та її наслідки. Гетьманування Юрія Хмельницького. Початок поділу України. Період «Руїни» та його наслідки. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Умови та значення для України Бахчисарайського мирного договору та «Вічного миру». Роль і місце Запорозької Січі під час національно-визвольної війни та Руїни. Іван Сірко. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Слобідська Україна.
10	Українські землі наприкінці XVII – першій половині XVIII ст.	Гетьманування І. Мазепи. Коломацькі статті. Відродження козацького устрою на Правобережній Україні. Причини, перебіг та наслідки національно-визвольного повстання на Правобережжі у 1700-1704 рр. Семен Палій. Північна війна та роль українських полків в ній. Повстання І. Мазепи. Переговори Мазепи зі шведською стороною і перехід на бік Швеції. Воєнно-політичні акції Петра I проти українців. Полтавська битва та її наслідки для України. Конституція П. Орлика та її історичне значення.

		<p>Гетьманування І. Скоропадського. Решетилівські статті. Обмеження автономії Гетьманщини. Перша Малоросійська колегія. Гетьманування П. Полуботка.</p> <p>Гетьманування Д. Апостола Правління гетьманського уряду .</p>
11	Українські землі у другій половині XVIII ст..	<p>Гетьманування К. Розумовського. Остаточна ліквідація гетьманства. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі.</p> <p>Скасування козацького устрою на Слобожанщині.</p> <p>Заселення Південної України. Гайдамацький та опришківський рухи. Коліївщина. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої. Приєднання Кримського ханства до Росії. Історичні умови та особливості розвитку культури України. Стан освіти та книгодрукування. Наука. Розвиток літератури: Л. Баранович, І. Гізель, літописи Г.Габ'янки та С. Величка, «Літопис самовидця».</p> <p>Архітектура, графіка та малярство. Видатні українські композитори: А. Ведель, Д. Бортнянський, М.Березовський</p>
12	Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст..	<p>Адміністративно-територіальний устрій українських земель.</p> <p>Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Військові поселення. Україна у вітчизняній війні 1812 р.</p> <p>Національне відродження в Україні. Декабристський рух в Україні. Південне товариство «Руська правда» П. Пестеля. Розвиток національного руху. Кирило-Мефодіївське братство. Т.Г. Шевченко. Російські та польські суспільні рухи. Антифеодальний рух на українських землях. Виступи під проводом Устима Кармелюка. Київська козаччина</p>
13	Українські землі у складі австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст..	<p>Включення західноукраїнських земель до Австрійської імперії. Адміністративно-територіальний поділ. Реформи Марії Терезії та Йосифа II. Національне та соціальне становище українців в Східній Галичині, Закарпатті та Північній Буковині. Соціально-економічний розвиток Західної України. Антифеодальна боротьба на західноукраїнських землях. Повстання під проводом Л. Кобилиці. «Холерні бунти» в Закарпатті. Початок національного відродження в Західній Україні. «Руська трійця». Революція 1848 – 1849 рр. на західноукраїнських землях. Діяльність Головної руської ради. Національно-визвольний рух 1848 р. у Галичині. Розвиток освіти, науки. Література. Культурно-освітній рух. «Історія Русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених. Архітектура. Образотворче мистецтво. Театр. Музика.</p>
14	Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст..	<p>Селянська реформа 1861 р.: мета, зміст, та наслідки.</p> <p>Реформи 1860-1870-х рр. Політика російського царизму щодо України. Соціально-економічний розвиток Наддніпрянської України: сільське господарство, промисловість, торгівля, фінанси. Соціальні зміни в Україні. Суспільно-політичне життя в Україні.</p> <p>Валуєвський циркуляр (1863 р.). Емський указ (1876 р.). Російський визвольний рух в Україні. Польський визвольний</p>

		<p>рух в Україні. Хлопомани. Український визвольний рух. Діяльність громад. М. Драгоманов. Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства». Діяльність народників в Україні. Діяльність «тарасівців».</p>
15	<p>Українські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.. Культура України у другій половині XIX ст. – початку XX ст.</p>	<p>Адміністративні зміни в Австрійській імперії (1867р.). Західноукраїнські землі в Австро-Угорській імперії. Національна політика австрійського уряду щодо українських земель. Соціально-економічний розвиток Галичини, Буковини та Закарпаття. Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Суспільно-політичні рухи в Західній Україні. Народовці (українофіли). Радикали. Москвофіли. Утворення політичних партій. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.</p>

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ.

1. Охарактеризувати першопочатки людського життя на території сучасної України. Кам'яний вік (палеоліт, мезоліт, неоліт). Мідний вік та епоха бронзи.
2. Перші державні утворення на території України. Кіммерійці. Скіфи. Сармати.
3. Грецькі колонії у Північному Причорномор'ї. Боспорське царство.
4. Утворення та особливості розвитку Трипільської культури. Релігійні уявлення та мистецькі вподобання трипільців.
5. Зародження державності східних слов'ян: походження, розселення, суспільний устрій. Анти, їхня держава.
6. Виникнення і становлення Київської Русі (кінець IX – кінець X століття). Внутрішня та зовнішня політики Київської держави.
7. Передумови та причини прийняття християнства Київською державою. Історичне значення запровадження християнства.
8. Причини розпаду Русі. Позитивні та негативні наслідки розпаду Київської Русі.
9. Боротьба південно-західних руських князівств проти монгольської навали.
10. Галицько-Волинська держава: соціально-політичний, економічний розвиток, внутрішня і зовнішня політика. Данило Галицький.
11. Культура Київської Русі: архітектура, живопис, літописання, література, освіта.
12. Українські землі у складі Великого князівства Литовського. Адміністративно-територіальний устрій, соціальне становище українського народу.
13. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV–XV ст. Україна під владою Речі Посполитої. Люблінська унія. Берестецька унія.
14. Козацтво України: виникнення, заняття, воєнне мистецтво, козацька символіка. Реєстрове козацтво.
15. Культурні процеси в Україні кінця XIV – першої половини XVII ст. Розвиток української мови. Усна народна творчість. Освіта. Літописання. Література. Архітектура. Живопис.
16. Зростання феодално-кріпосницького та національно-релігійного гніту
17. Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст. Визвольний рух в Україні у XVI – першій половині XVII с..
18. Охарактеризувати причини, характер, хід та наслідки визвольної війни українського народу середини XVII ст. Воєнно-політичні події 1648 – 1653 рр.
19. Формування української національної держави в середині XVII ст.: територія та кордони, державна символіка, створення української армії. Зовнішня політика держави Богдана Хмельницького. Переяславська рада.
19. Охарактеризувати розвиток української православної церкви. Петро Могила. Роль українських братств у відродженні національної культури.
20. Соціально-економічний розвиток, політичне становище України в другій половині XVII ст. Переяславська угода 1659 року.

21. Поділ України на Правобережну та Лівобережну. Андрусівський мир 1667 року.
22. Епоха “ Великої Руїни” на Правобережжі. Гетьман П. Дорошенко.
23. “Вічний мир” і остаточне закріплення поділу України.
24. Боротьба проти турецько–татарської навали в 70-х – на початку 80-х років ХУІІ ст. Іван Сірко.
25. Адміністративно-територіальний устрій, господарства, традиції Запорозької Січі у другій половині ХVІІ ст.
26. Розвиток культури України другої половини ХVІІІ ст.
27. Гетьман Іван Мазепа та його політика. Полтавська битва та її наслідки.
28. Адміністративно–територіальний устрій, економічний розвиток Лівобережжя у ХVІІІ ст.
29. Ліквідація царизмом незалежності України (ХVІІІ ст.)
30. Гетьман Пилип Орлик. Конституція 1710 року – видатна пам’ятка суспільно–політичної думки України ХVІІІ ст.
31. Охарактеризувати гайдамацький та опришківський рух першої половини ХVІІІ ст. Олекса Довбуш. Правобережні і Західноукраїнські землі наприкінці ХVІІ – у ХІІІ ст. Коліївщина.
32. Заселення і освоєння Північного Причорномор’я, Криму, Південної України у другій половині ХVІІІ ст. Входження правобережної України до Росії.
33. Духовне життя та культура України в ХVІІІ ст. Києво–Могилянська академія.
34. Заселення і освоєння Північного Причорномор’я, Криму, Південної України у другій половині ХVІІІ ст. Входження правобережної України до Росії.
35. Духовне життя та культура України в ХVІІІ ст. Києво–Могилянська академія. Охарактеризувати адміністративно–територіальний устрій та соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель під владою Австрійської імперії (кінець ХVІІІ – початок ХІХ ст.).
36. Початок відродження національної свідомості українського народу. Малоросійське товариство. Кирило–Мефодіївське братство як перша українська політична організація.
37. Охарактеризувати реформи 60-х – 70-х років ХІХ ст., їх особливості й соціально–економічні наслідки.
38. Охарактеризувати український культурно–національний рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних партій. Народництво.
39. Охарактеризувати економічний розвиток України в ІІ половині ХІХ ст.
40. Охарактеризувати національне відродження в Галичині. “ Руська трійця” і її діяльність.
41. Охарактеризувати осередки суспільно – політичного руху в Україні першої половини ХІХ ст.. Розвиток української греко–католицької церкви. Декабристський рух в Україні. Піднесення антикріпосницької боротьби.
42. Охарактеризувати розвиток культури України в ХІХ ст.

КРИТЕРІЇ І НОРМАТИВИ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання вступних випробувань регулюються Правилами прийому на навчання до Вишнянського коледжу Львівського НАУ.

Оцінювання вступного випробування для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра проводиться за 100-200 бальною шкалою. Мінімальна кількість балів, з якою абітурієнт допускається до участі у конкурсі становить 120 балів.

Вступні випробування складені у вигляді тестових завдань, тест складається з 24 завдань. Кожне завдання має одну правильну відповідь.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту, – 200 (за шкалою від 100 до 200 балів).

Час виконання тесту – 60 хвилин.

Нормативи оцінювання тесту

Кількість балів за 200-бальною шкалою	Кількість правильних відповідей
200,0	23-24
195	22
190	21
185	20
180	19
175	18
170	17
165	16
160	15
155	14
150	13
145	12
140	11
135	10
130	9
125	8
120	7
115	6
110	5
100	0-4

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О.Д. Історія України: Навч. Посібник. /3-те вид., вип., доп. – К.:Академвидав, 2007. – 688 с.
2. Буштрук О.В. Історія України: Навч. Посібник. 7-8 кл. – Х.: Країна мрій, 2003. – 248 с.
3. Власов В. Історія України: Підручник для 7 кл. загально освіт. Навч. закл. – К.: Генеза, 2005. – 280 с.
4. Власов В. Історія України: Підручник для 8 кл. загально освіт. Навч. закл. – К.: Генеза, 2005. – 256 с.
5. Греченко В.А., Ярмиш О.Н. Історія України. Всесвітня історія ХХ – ХХІ століть. Довідник для абітурієнта. – Х.: Торсінг, 2003. – 336 с.
6. Гупан Н.М., Пометун О.І. Новітня історія України: 1914-1939: 10 кл.: Навч. посіб. – К.: А.С.К., 2003. – 352 с.
7. Гупан Н.М., Пометун О.І., Фрейман Г.О. Новітня історія України: 11 кл.: Навч. посіб. – К.: А.С.К., 2007. – 384 с.
8. Гусак С.В. Історія України. Всесвітня історія ХХ – ХХІ століть. Довідник старшокласника та абітурієнта. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – 368 с.
9. Земерова Т.Ю., Скирда І.М. Практичний довідник. Історія України. – Харків: Весна, 2008. – 448 с.
10. Історія. Комплексний довідник / В.А. Греченко, Ю.Г. Лебедєва, С.Л.Губіна. – Х.: Торсінг плюс, 2009. – 384 с.
11. Історія України ХХ ст.: Для тих, хто готується до іспитів / О.В. Гісем, В.М. Даниленко, Ф.Л. Левітас, А.Л. Ольбішевський, П.П. Панченко. – К.: Ніка-Центр, 1999. – 160 с.
12. Історія України. Комплексне видання: Довідник. Репетитор. Тренувальні тести / О.П. Мокрогуз, А.О. Ермоленко, О.В. Гісем, О.О. Мартинюк – Х.:«Літера» ЛТД, 2009. – 224 с.
13. Король В.Ю. Історія України: Посібник для абітурієнтів. – К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – 360 с.
14. Лях Р.Д., Темірова Н.Р. Історія України. З найдавніших часів до середини ХІV ст.: Підруч. Для 7-го кл. серед. шк. – К.: Генеза, 1995. – 119 с.
15. Сарбей В.Г. Історія України (ХІХ – початок ХХст.): Підручник для 9 класу середньої школи – К.: Генеза, 1996. – 248 с.

*Розглянуто та обговорено на засіданні
циклової комісії соціогуманітарних дисциплін
та іноземних мов*

Вишнянського коледжу Львівського НАУ

Протокол № ___ від « ___ » _____ 2022 р.

Голова комісії _____ М. Г. Рондяк